

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35292
Nom: Intervenció logopèdica en atenció primerenca
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1203 - Grau Logopèdia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1203 - Grau Logopèdia	Intervenció logopèdica en atenció temprana	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

GOMEZ MERINO NADINA MARIA

GIL LLARIO M DOLORES

RESUM

L'atenció primerenca es defineix com el conjunt d'actuacions planificades de caràcter global i interdisciplinàries dirigides a la població infantil de 0-6 anys, a la seva família i al seu entorn, que tenen per objectiu donar resposta al més aviat possible a les necessitats transitòries o permanents que presenten els nens amb trastorns en el desenvolupament o que tenen risc de patir-los.

Des d'aquesta concepció biopsicosocial, es considera la globalitat dels nens i nenes i les seves famílies, tenint en compte tant aspectes intrapersonals (factors biològics, psicosocials i educatius propis de cada individu) com a interpersonals (factors de l'entorn, com la família, escola, cultura i context social). L'objectiu de l'atenció primerenca és potenciar la capacitat de desenvolupament i el benestar dels nens i les nenes i les seves famílies, possibilitant de la forma més completa la seva integració al medi familiar, escolar i social, així com la seva autonomia personal, des d'una vessant preventiva i assistencial.

La presència del o la professional de logopèdia en els equips interdisciplinars i transdisciplinars dels Centres d'Atenció Primerenca és fonamental, amb l'objectiu d'aconseguir plena participació dels nens i nenes amb discapacitat a la societat i a la comunitat educativa.

L'atenció primerenca requereix un coneixement exhaustiu dels fonaments metodològics de la professió en aquesta etapa precoç, així com coneixements generals de la resta de les ciències i metodologies d'intervenció entre els 0-6 anys.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

1203 - Grau Logopèdia

Obligació d'haver superat prèviament l'assignatura

35276 - Processos psicològics bàsics i psicologia del llenguatge

35278 - Psicologia del desenvolupament i adquisició del llenguatge

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No heu especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1203 - Grau Logopèdia

Aplicar els tractaments logopèdics amb els mètodes, tècniques i recursos més eficaços i adequats en la intervenció primerenca.

Assessorar les famílies i l'entorn social dels usuaris, afavorint la seua participació i col·laboració en el tractament logopèdic, atenent les peculiaritats de cada cas i incloent-hi la perspectiva de gènere.

Avaluar la pròpia intervenció professional per optimitzar-la.

Comunicar de manera oral i escrita les seues observacions i conclusions al pacient, als seus familiars i a la resta de professionals que intervenen en la seua atenció adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.

Conèixer els límits de les seues competències i saber identificar si és necessari un tractament interdisciplinari.

Conèixer i valorar de forma crítica les tècniques i els instruments d'avaluació i diagnòstic en logopèdia, així com els procediments de la intervenció logopèdica.

Dissenyar, implantar i avaluar accions de prevenció dels trastorns de la comunicació i el llenguatge.

Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdica, tant individuals com col·lectius, i establir objectius i etapes, amb els mètodes, tècniques i recursos més eficaços i adequats, i atenent les diferents etapes evolutives de l'ésser humà, incloent-hi la perspectiva de gènere.

Elaborar i redactar informes d'exploració i diagnòstic, seguiment, finalització i derivació.

Explicar i argumentar el tractament seleccionat.

Presentar una adequada producció de la parla, estructuració del llenguatge i qualitat de la veu.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Seleccionar, implementar i facilitar l'aprenentatge de sistemes de comunicació augmentatius així com el disseny i l'ús de pròtesis i ajudes tècniques necessàries adaptats a les condicions físiques, psicològiques i socials dels seus pacients.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Aproximació a l'estudi de la intervenció primerenca

Definició, antecedents i objectius de l'atenció primerenca.

Destinatari i àmbit d'actuació.

Tipus de paradigmes d'intervenció.

Bases científiques-teòriques en Atenció Primerenca

Nivells de prevenció en Atenció Primerenca

Funcions dels Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Primerenca.

Marc legal normatiu.

2. Detecció precoç i avaluació primerenca

Factors i indicadors de risc biològic i social.

Detecció a l'etapa prenatal, perinatal, postnatal i prescolar.

Signes d'alerta primerencs.

Obtenció de diagnòstics primerencs: malalties cròniques i altres dèficits.

Avaluació primerenca del llenguatge i el joc.

3. Intervenció Primerenca en el desenvolupament lingüístic

Detecció de dificultats lingüístiques.
Àrees d'intervenció lingüística.
Estimulació de la comprensió.
Estimulació de la producció.
Objectius funcionals d'intervenció.

4. Introducció a l'estimulació lingüística primerenca

Requisits per a l'elaboració de programes d'estimulació lingüística.
Principals programes d'intervenció en el desenvolupament psicolingüístic.
Tècniques que s'utilitzen als principals programes d'intervenció.

5. Intervenció Primerenca a les diferents àrees del desenvolupament

Característiques generals d'estimulació primerenca a les àrees visual-auditiva perceptiu-manipulativa i motora.
Intervenció prenatal.
Intervenció sensoriomotriu.
Intervenció cognitiva.
Intervenció socioafectiva.

6. Família i atenció primerenca

La família com a context central de desenvolupament.
Intervenció des del Model d'Atenció Primerenca Centrada a la Família.
Habilitats professionals i comunicatives per al treball amb famílies.
Pautes per a l'acompanyament emocional de les famílies.
Promoció de la qualitat de vida de les famílies.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Laboratori	15,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
-----------	-------

Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	22,50
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Es combinaran diversos mètodes actius per generar aprenentatge significatiu a l'alumnat. Els conceptes de cada bloc s'introdueixen durant les classes teòriques i es treballen a les classes pràctiques de forma participativa, combinant l'exposició d'exemples i casos pràctics, així com la redacció d'informes i d'altres activitats tant individuals com en parelles i grups. Donades les característiques del curs i el grau, és indispensable atendre capacitats com les habilitats expositives, creatives i interpretatives, el treball cooperatiu, les actituds i els valors implícits en el desenvolupament de les activitats pràctiques.

Es farà ús de la plataforma d'e-learning Aula Virtual posada al nostre abast per la Universitat de València de manera complementària a les classes presencials. S'utilitzarà la tutoria i es donarà retroalimentació als treballs presentats per l'alumnat, especialment els treballs de grup.

AVALUACIÓ

- Presentació oral o escrita d'informes, treballs individuals o en grup (40%). Per aprovar l'assignatura caldrà assistir com a mínim a un 80% de les classes pràctiques. Els continguts i activitats realitzades a les classes presencials de caràcter pràctic són recuperables mitjançant prova escrita que es realitzarà en acabar la prova final oficial.
- Examen adreçat a valorar els coneixements teòrics i/o aplicats (60%). Recuperable a segona convocatòria.
- A la segona convocatòria es mantindran les notes de les activitats pràctiques. Per a les persones que no tinguin aquesta part superada serà recuperable en segona convocatòria mitjançant examen.
- L'obtenció de matrícula d'honor es determinarà per la nota total obtinguda. En cas d'empat a la puntuació total, serà la millor nota d'examen. Si continua l'empat, es determinarà pel millor treball pràctic.
- L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda quedaran sotmeses a allò disposat en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017).

Davant de pràctiques fraudulentes es procedirà segons el que determina el Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV 123/2020): <https://www.uv.ca/sgeneral/Protocols/C83sp.pdf>

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques

- AAVV (2005). Libro Blanco de la Atención Temprana. Real Patronato de Prevención y de Atención a Personas con Minusvalía.
- Escorcía-Mora, C. T., Rodríguez-García, L., y García-Sánchez, F. A. (2023). *Guía de intervención logopédica en Atención Temprana Centrada en la Familia*. Editorial Síntesis.
- Alcantud, F. y Alonso, Y. (En prensa). *Intervención temprana en niños y niñas con trastornos del neurodesarrollo: procesos y programas*.
- Gómez-Artiga, A; Viguer, P; Cantero, M.J. (2003). *Intervención Temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años*. Madrid: Pirámide.
- Bellido González, M. & Hervás Torres, M. (2024). *Atención temprana en la infancia basada en la evidencia*. Editorial Aula Magna McGraw Hill.

Complementàries

- Arnaiz Sancho, V. et al. (2022). *Retos de futuro en el cuidado del desarrollo infantil*. Federación Española de Asociaciones de Profesionales de Atención Temprana (GAT).
- Aranda, R.E. (2008). *Atención temprana en Educación Infantil*. WK Educación.
- Buceta Cancela, M. (2011). *Manual de atención temprana*. Síntesis.
- Enesco, I. (2003). *El desarrollo del bebé. Cognición, emoción y afectividad*. Alianza Editorial.
- Alcantud, F. (2008). *Mi hija tiene Parálisis Cerebral Infantil*. Madrid. Ed Síntesis.
- Millá, M.G. (2005). *Atención temprana: desarrollo infantil, diagnóstico, trastornos e intervención*. Promolibro.
- Giné, C. G., Mestre, J. M. M., & Lebrero, P. (2015). *La atención temprana. Un compromiso con la infancia y sus familias: Nueva edición revisada*. Editorial UOC.
- Candel, I. (1999). *Programas de atención temprana*. CEPE.
- McWilliam, R. A. y Younggren, N. (2019). *Escala de Implicación, Autonomía y Relaciones Sociales (MEISR)*. Research Edition.